

EpiPen - Instruks Nordstjernen		
Borgermålgruppe: Alle børn og unge på Nordstjernen	Gældende fra: Juni 2022	Udarbejdet af: Vivian Djørup
Gældende for: Medarbejdere, Nordstjernen	Revisionsdato:	Godkendt af: Ledelsen Nordstjernen
	Næste revisionsdato: Januar 2025	

Formål

Formålet med denne instruks er, at sikre korrekt håndtering ved indgift af EpiPen og at personalet kan kende symptomerne på anafylaksi.

Ansvar og kompetence

Sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter kan varetage indgift af EpiPen.

Social- og sundhedshjælpere, pædagoger og terapeuter kan efter individuel delegation, varetage indgift af EpiPen hos borgere med allergi, hvor præparatet er ordineret af en læge.

For at opgaven kan delegeres, skal der foreligge en handleplan i barnets journal, hvor der står hvilke handlinger der er i forbindelse med EpiPen.

Definitioner

EpiPen

EpiPen er et hjertestimulerende og karsammentrækkende middel. Det virksomme stof er adrenalin.

EpiPen anvendes som førstehjælp ved livstruende overfølsomhedsreaktion (anafylaktisk shock) efter fx insektstik, fødevarer eller indsprøjtning af lægemidler.

Anafylaksi

Anafylaksi er en livstruende allergisk reaktion, der skal behandles med adrenalin intramuskulært for at undgå shock og død.

Årsagen er hyppigst allergi overfor fødevarer, lægemidler eller insektgift.

Symptomer:

Varmeformemmelse, universel intens klør (eventuelt særligt i håndflader, fodsåler og behårede hudområder), rødme (flushing), sygdomsfølelse, vejrtrækningsproblemer, angst, trykken for brystet og takykardi (hurtig puls). Symptomer opstår kort tid (sekunder til minutter – inden for få timer) efter kontakten med udløsende årsag og vil hurtigt forværres.

Svære tilfælde viser sig ved:

Åndedrætsbesvær stigende til en tilstand, der minder om akut svært astmaanfald, cyanose (blå), kramper, fjernhed, blodtryksfald, uregelmæssig hjerterytme, hjertestop.

Fremgangsmåde – procedure ved anafylaktisk shock

- Erkend symptomerne og sørg for frie luftveje.
 - Giv adrenalin (EpiPen)
 - Ring 112 (sig "anafylaksi" i telefonen) og bliv hos barnet
 - Hvis muligt, tilkald hjælp
-
- Ved vejrtrækningsbesvær: Hæv overkroppen.
 - Ved lavt blodtryk: Elever benene.
 - Skab frie luftveje.
 - Giv 5-10 L ilt over maske, hvis det er tilgængeligt.
 - Giv astma medicin, hvis barnet er astmatiker og medicin er tilgængeligt.
-
- Hvis barnet efterfølgende ikke reagerer på tiltale og rusk i skuldrene og der ikke er normal vejrtrækning, er det tegn på klinisk hjertestop og genoplivning startes.

Fremgangsmåde – Brug af EpiPen

EpiPen er designet til nemt at kunne bruges af personer, som ikke har en medicinsk baggrund. EpiPen stødes, med et fast greb ind mod ydersiden af låret fra en afstand på ca. 10 cm. Det er ikke nødvendigt med en præcis placering på ydersiden af låret. Når du støder EpiPen ind mod låret, aktiveres et fjederudløst stempel, som skubber den skjulte nål ind i lårmusklen og afgiver en dosis adrenalin. Når du har tøj på, kan EpiPen indsprøjtes gennem tøjet.

EpiPen må KUN indsprøjtes i ydersiden af låret. **Den må ikke indsprøjtes i ballen.**

Brugsvejledning

Gør dig selv fortrolig med EpiPen med hensyn til hvornår og hvordan, den skal anvendes. Se planen hos barnet i sundhedsmodulet under "respiration og cirkulation"

Blå beskyttelseshætte Gennemsynsvindue Orange spids

Følg denne instruktion, men kun i en førstehjælpssituation.

Hold midt på auto-injektoren, aldrig ude i enderne. For rigtig anvendelse, se figuren og følg disse trin:

- Sæt aldrig en tommelfinger, fingre eller hånd hen over den orange spids. Tryk aldrig den orange spids med en tommelfinger, fingre eller hånd.
- Nålen kommer ud af den orange spids.
- Fjern IKKE den blå beskyttelseshætte før brug.

1. Hold fast om EpiPen med den hånd, du sædvanligvis bruger (hånden du skriver med). Tommelfingeren skal være nærmest den blå beskyttelseshætte, mens hånden knyttes omkring pennen (den orange spids skal vende nedad).
2. Træk den blå beskyttelseshætte af ved at trække den lige op med den modsatte hånd.

3. Hold EpiPen i en afstand af ca. 10 cm fra ydersiden af låret. Den orange spids skal pege mod ydersiden af låret.

4. Stød EpiPen med et fast greb ind mod ydersiden af låret i en ret vinkel (90 grader) (lyt efter klikket).
5. Hold EpiPen med et fast greb mod låret i yderligere 5 sekunder. Injektionen er nu afsluttet og gennemsynsvinduet på autoinjektoren er uklar.

6. EpiPen fjernes (den orange kanylehætte vil udvides til at dække kanylen) og bortskaffes på forsvarlig vis.

Massér forsigtigt injektionsområdet i 10 sekunder.

Ring 112, spørg efter en ambulance og sig "anafylaksi".

Der kan forekomme små bobler i opløsningen i EpiPen auto-injektoren. Det har ingen indflydelse på produktets virkning.

Selvom hovedparten af væsken (ca. 90 %) vil være tilbage i EpiPen efter brug, kan den ikke genanvendes. Men barnet har fået den korrekte dosis af medicinen, hvis den orange kanylespids er udvidet og gennemsyns- vinduet er uklart. Bortskaf EpiPen på forsvarlig vis efter brug i det medfølgende plasticrør, og aflever den på sygeplejekontoret.

Da EpiPen udelukkende er beregnet til akut behandling (førstehjælp), skal man derfor søge læge umiddelbart efter anvendelse af EpiPen. Ring 112, spørg efter en ambulance og sig anafylaksi, **også hvis symptomerne tilsyneladende forbedres**. Barnet vil have brug for at komme på hospitalet til observation og for yderligere behandling, hvis det er nødvendigt. Dette er fordi reaktionen kan blusse op igen efter noget tid.

Mens der ventes på ambulancen, skal barnet ligge ned med hævede fødder, medmindre barnet har svært ved at trække vejret, i det tilfælde, skal barnet sidde op. Er barnet bevidstløst, skal det placeres liggende på siden i aflåst sideleje.

Dokumentation

- Personalet skal dokumentere anafylaksi i sundhedsmodulet under "respiration og cirkulation"
- Hvis der er givet PN EpiPen medicin, skal personalet registrere dette på Bosted ved fanen "medicin"
- Hvis der har været kontakt med sundhedsfaglige samarbejdspartnere så som alarmcentralen, skal dette dokumenteres i et dagbogsnotat under "kontakt med samarbejdspartnere"
- Hvis personalet har haft kontakt med forældre eller værge, skal dette dokumenteres i et dagbogsnotat under "kontakt med pårørende"

Referencer

<https://www.indlaegssedler.dk/indlaegssedler/indlaegsseddel/40061>

<https://laegemiddelstyrelsen.dk/upload/edu/28103813505%2028103813605%2002-10-2017.pdf>